

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT MAGASIN

VY ÖFVER SJÖN HÄLLUNGEN. — FOTO. LARSSON, UCKLUM.

16:DE ÅRG.

DEN 20 DECEMBER 1914.

N:o 12.

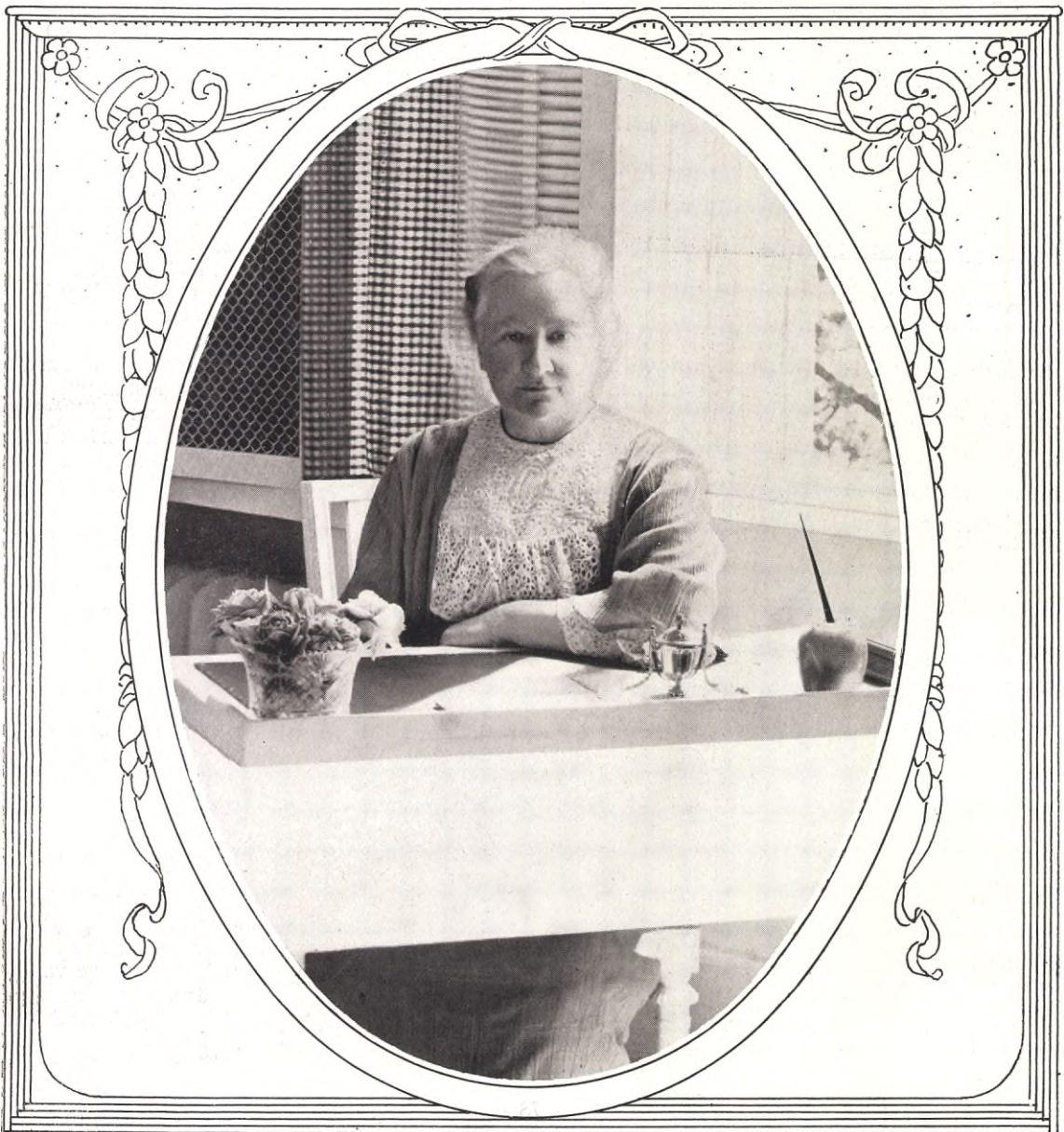

Foto. Arvid Reiner, Mjölby.

Klische: Bengt Sjögrensparr

Ellen Key

ELLEN KEY.

Porträttet af ELLEN KEY å föregående sidan är det senaste. — Det togs i år i författarinnans hem "Strand" vid Vättern och vid det skrifbord hon som ung flicka fick och vid hvilket — enligt hennes egen uppgift — samtliga hennes verk nedskrifvits.

Ellen Key fyllde sistlidne 11 december 65 år. För några veckor sedan hade hon rest upp från sitt ställe Strand vid Vättern nära Alvastra till Stockholm för att med anledning af den pågående blodiga världsomhävningen omkring oss hålla ett föredrag om "Kriget, freden och framtiden". Så stora människoskaror rusade till för att lyssna till hennes ord att blott en ringa del däraf kunde få höra henne första gången på Odeons sal och hon måste senare hålla om sitt föredrag icke en gång, men två gånger på samma dag. Så stor makt har alltjämt Ellen Keys namn, så ifriga äro människorna att få höra hennes ord. Det finnes ingen annan vältalare i Sverige, som äger en sådan dragningskraft på sinnena som denna nu 65-åriga kvinna.

Den aktualitet Ellen Keys personlighet alltjämt äger är förvisso någonting ovanligt och märkvärdigt. Ryktet har sin blomstring liksom åldern och ofta vissnar det ner fortare än denna. Människorna bli leda på den de ofta hört och de alltför mycket hört talas om. Nya släkten växa upp som äro okunniga, likgiltiga och kalla för hvad det närmast föregående släktet älskat och hållit högt. Hvarför är Ellen Key icke urmodig, hvarför är hennes namn friskt, hvarför samlas folket alltjämt omkring henne? Det är därför att hon själf alltid håller sig ny och lefvande. Hon har icke förstelnat i någon dogm eller i någon egoistisk sträfvän. Hon tillhör dessa ytterst sällsynta personligheter för hvilka människokärleken är en verksam drifkraft, ja lågan i deras själ. Denna kärlek är hemligheten med hennes geni och hennes makt. När Ellen Key stod där på estraden med sitt hvita hår, sin skära hy, sina lysande bruna ögon och framsade sitt glänsande tal med sin välbekanta skorrande stämma, så syntes hon buren af en högre visshet än andra trötta, tviflande och lätt förvirrade människor, hon verkade inspirerad; och hon var det: inspirerad af medkänsla med det lidande och blödande människosläktet. Utan att taga parti för något af de folk, som nu döda hvarandra, utvecklade hon i klara och genomträngande satser sin öfvertygelse att kriget icke var en nödvändighet, att det var ett ondt människosläktet måste och skulle öfvervinna; hon hämtade sin argumentation från ett annat område af tankar, känslor och värderingar än politikerna bruka röra sig med; men dessa tankar och känslor voro så allmänmänskliga att man måste säga sig att de icke alltid skulle äga så ringa makt som de i världens nuvarande organisation eller desorganisation visat sig äga. Och man tänkte att om det i världen funnes ett par tusen människor så goda, så klarsynta, så energiska i sin sträfvän som Ellen Key så skulle denna jord se annorlunda ut än nu.

Ellen Key är född småländska, och man kan finna att det är något af småländsk trygghet, oförbrännelighet och seghet i hennes väsen. Man brukar säga att en smålänning finner utvägar äfven om han satts på en klippa i hafvet; och Ellen Key har aldrig äfven när verkligheten syntes än så mörk, trång och svekfull upphört att tro på och verka för

det ideala. Den frisinnade tankevärld, hon nu under tre årtionden stridande häfdat i Sveriges offentliga lif gentomot tvifvel, stillastående, reaktion på olika områden, den är vid sidan af att den mognat under inflytande af modernt europeiskt kulturlif, i viss mån ett verk af tradition, en fortsättning af det tidigare 1800-talets svenska liberalism, ja ett rent personligt arf från hennes föräldrahem. Hennes far, godsägaren Emil Key ägde stora kulturella, sociala och politiska intressen, och var under ett långt riksdagsmannaskap (1867—1883) en af Andra Kammarens mest ansedda ledamöter. Ett vittnesbörd om Ellen Keys pietet för hennes far är att hon nu är sysselsatt med utarbetande af en minnesteckning öfver honom, som helt visst kommer att bli en synnerligen intressant skildring om Sveriges politiska och andliga lif för ett halfsekel tillbaka.

Sedan Ellen Key i begynnelsen af 1880-talet kom upp till Stockholm som lärarinna i Whitlockska samskolan och föreläserska vid det af dr Anton Nyström nyligen bildade Arbetarinstitutet har hon sett många tider skifta. På 1880-talet tillhörde hon den grupp svenska författarinnor som icke i ringa mån gäfvö sin karaktär åt den nya realistiska och problemdebatterande litteraturen. Hon var nära vän med Victoria Benedictsson, Anne Charlotte Edgren och Sonja Kovalevski. Då dessa kort efter hvarandra borttrycktes af döden just då de nått sin högsta mognad, blef Ellen Key sina döda vänners första biograf. Under 1890-talet tillhörde Ellen Key Verner von Heidenstams litterära krets; utan att öfverge sina tidigare sociala och politiska sympatier tog hon intryck af den skönhetsdyrkan, som tidens litterära och konstnärliga blomstring uppammade och som i Heidenstam hade sin mest lysande representant. Hon utgaf under denna tid sin bok Tankebilder, där hon utvecklade sin lära om lefnadskonsten. Men 1900-talets första år äro i än högre grad det stora produktiva arbetets tid för Ellen Key: hon utarbetar då i sex volymer "Lifslinjer" (1903—1906) sin filosofi öfver kärleken och äktenskapet, öfver religionen, öfver individualismen och den sociala och internationella solidariteten.

På senare år har hon blott då och då uppträdt offentligen, när hon velat yttra sig i någon aktuell fråga. Den strid som förr stått kring hennes namn har till större delen nu tystnat. Hennes skrifter ha blifvit alltmera lästa och man har fått bättre ögon för deras skönhet; man har förnummit den fina måtta och klohet som finnes på botten af hennes väsen och hennes skrifter midt i den hänförelse, som ger dem värme och glans. Hon framstår alltmer som något af en vis profet, som utöfver den bristfälliga verkligheten ser framtidens syner och de för vår tillvaro väsentliga idéerna klarare än andra. Man må hoppas det må förunnas Ellen Key att länge ännu verka, lika full af hälsa och kraft som nu, och ännu länge värma människorna i en värld som är skum och ger så mycken desillusion, med sitt hjärtas tillförsikt och sina goda och stora tankar!

KONUNGEN INSPEKTERAR TRUPPERNA.

H. S. Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Klische: Kem. A.-B. Bengt SJVEERPARRE. Nölm.-Gdg.

Konung Gustaf hälsade den 11 dec. å Göta lifgardes kasärngård garnisonsregementenas rekryter,

reservunderbefäl, landstormsbefäl och rekrytkontingenten vid flottan. Sedan trupperna aflämnats till

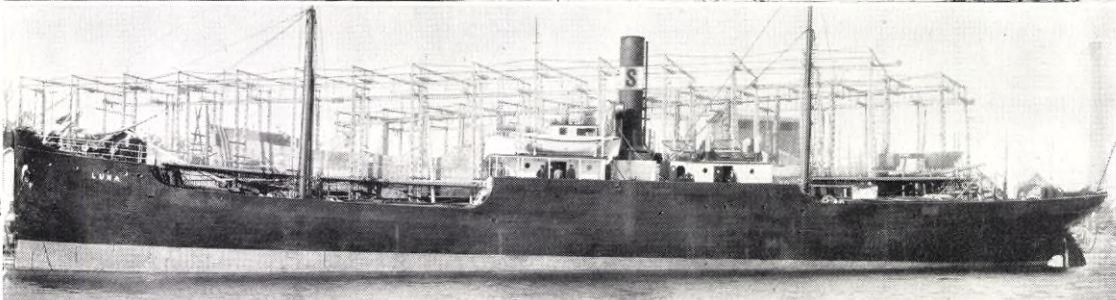
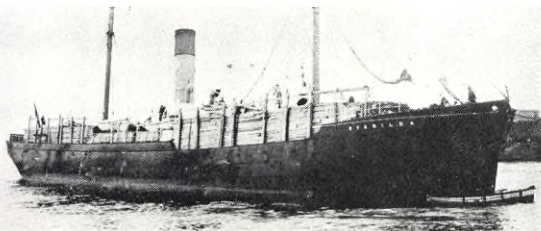
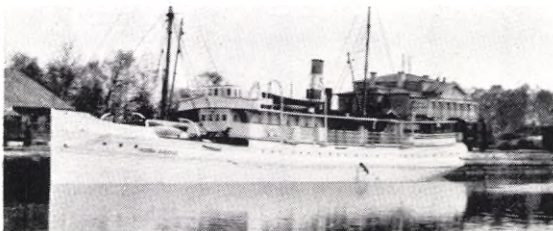
konungen af öfverstelöjtnanten vid Göta lifgarde Ribbing och ett lefve höjts för konungen höll denne ett kort tal till trupperna, däri erinrande dem om deras plikter som krigsmän. Ceremonien afslutades därefter med ett musiknummer.

maafotografen

Klische: Bengt SJVEERPARRE.

TRELLEBORGS HAMN FYLLED AF TRÄVARULASTADE FARTYG, STOPPADE AF DET TYSKA FÖRKLARANDET AF TRÄVAROR SÅSOM KRIGSKONTRABAND. (Text å sid. 187)

Pfiser fotografier.

DET UPPRÖRANDE VÅLDSDÅDET MOT SVENSKA FARTYG.

Klische: Bengt SJVEERPARRE.

1. Ångaren "NORRA SVERIGE" från Stockholm. 2. Ångaren "EVERILDA" från Helsingborg. 3. Ångaren "LUNA" från Stockholm. Samtliga dessa ångare ha i dagarne stött på minor utlagda i finska skären och därvid gått under med nära 40 mans besättning. Text å sid. 187.

SENASTE ÖSTERRIKISKA BILDER.

En landsman som f. n. vistas i Wien har sändt oss vidstående i dagarne utkomna fotografier från de österrikiska fälttågen.

Öfverst:
ÖSTERRIKISKA
TRUPPER ÖFVERGÅ
WIARFLODEN VID
HARMONOVICE.

Mellerst:
ETT ÖFVERGIFVET,
BEFÄST SERBISKT
LÄGER.

Nederst:
ÖSTERRIKISKT LÄ-
GER I NÄRHETEN AF
PREMYSL.

Efter fotos från Wien.

Efter fotografi.

EN BIL SOM FASTNAT I DE NÄSTAN OFARBARA SERBISKA VÄGARNA

Kliche: Bengt Silfverparre.

VÄRLDSKRIGET.

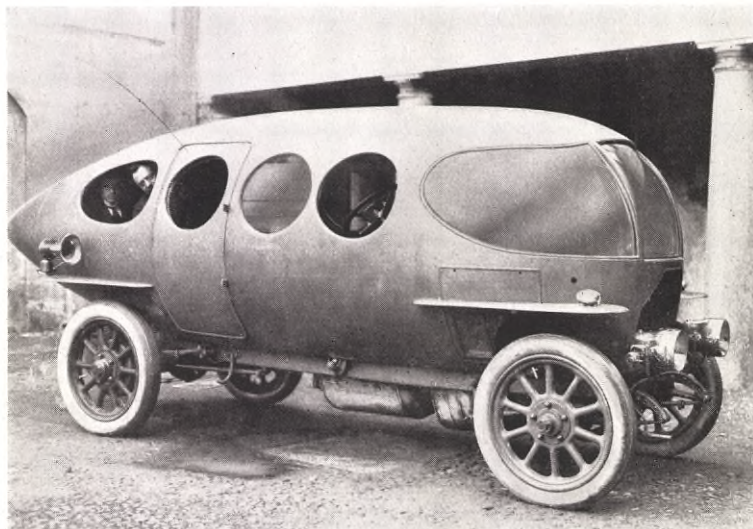
Världskrigets *nittonde* vecka inleddes med underrettelsen, att den ryske generalen Rennenkampf blifvit afsatt på grund af försummelse från hans sida, som skulle föranledt den bebådade stora ryska segerens upplösning i intet. Förmedlad genom den *engelska* prässen, utgjorde denna underrättelse, äfven om den ej officiellt bekräftats, dock ett vittnesbörd om, att den ryska offensiven i Polen änyo

brutits. Den 6 december kom därtill ett meddelande från tyska högkvarteret, att de tyska trupperna änyo dragit in i Lodz, sedan ryssarne med stora förluster tvungits till ett fullständigt återtag, ett meddelande, hvars trovärdighet icke kunde betviflas, ehuru dess riktighet länge från Petersburg icke på annat sätt erkändes, än att man därifrån uppgaf, att betydande tyska truppmassor redan förts upp till polska fronten, från Frankrike och Flandern samt att ytterligare förstärkningar vore på väg från Sachsen och Danzig, hvarför det kunde antagas, att tyskarne i väster skulle nöja sig med defensiven och att de förde alla disponibla trupper mot öster för att rikta ett förkrossande slag mot Ryssland.

Det allmänhetens förberedande på ogynnsamma underrättelser från krigsskådeplatsen, som måste anses ligga häri, förstärktes än ytterligare genom ett tillägg, att tyskarne i Thorn (Ostpreussen) hade en stark bas, från hvilken de obehindrat kunde kasta fram trupper längs Weichsel.

Det kan sålunda näppeligen betviflas, att tyskarne under Hindenburg tillfogat ryssarne ett nytt stort nederlag vid *Lodz*, som resultat af de här sedan ett par veckor pågående striderna. Härvid synas de ha haft god hjälp af österrikisk-ungerska och tyska stridskrafterns ingripande i trakten af Petrokov.

Längre söderut ha *striderna*

Efter fotografi.

EN NY BILTYP, konstruerad af italienske greffen M. Ricotti. Bilen har i dagarna afprovats och lär ha visat utomordentliga resultat. Den drivs af en 4-cyl. 50 hkr motor och gör 139 km. i timmen. Vid prof utan det tunga carrossriet gjorde vagnen 20 km. mindre per timma, ett bevis till fördel för den nya konstruktionen

Kliche: Bengt Silfverparre.

BROKIGA KRIGSBILDER.

Enligt från Berlin ingånget meddelande har kaisar Wilhelm uppdragit åt förre rikskanslären *furst von Bülow* att tillsvidare fungera som Tysklands ambassadör vid italienska hofvet i st. för ambassadören *von Flotow*, som — enligt uppgift — på grund af sjukdom erhållit en längre tids tjänstledighet.

Den skedda utnämningen har mottagits med den största tillfredsställelse af tyska pressen, hvilken på samma gång den erkänner kejsarens eminenta förmåga att besätta viktiga politiska poster med därför lämpliga personligheter ger uttryck åt det tyska folkets tacksamhet mot furst v. Bülow, som så osjälviskt ställt sin kraft i fäderneslandets tjänst.

Furst v. Bülow har redan tidigare, åren 1893—97, varit ambassadör i Rom, där han i denna sin egenkap förvärfvade de vidsträcktaste sympatier och ett betydande inflytande. Från ambassadörs-posten i Rom kallades han till tysk utrikesminister samt senare till statens högsta värdighet, rikskanslär och preussisk konsejpresident. Efter att i nio år hafva intagit denna ställning och därunder bland andra nådevedermälen hafva mottagit furstetitlen afgick han år 1909. Närmaste orsaken till hans tillbakaträdande

Kliché: Bengt SJÖVERSPARRE.

Efter en i dagarne tagen ögonblicksfotografi.

var den schism, som uppstått mellan honom och kejsar Wilhelm med anledning af den bekanta, för de tyska känslorna så obehagliga kejsarintervjuen i Londontidningen "Daily Telegraph". Det löfte furst v. Bülow därvid utverkade sig af kejsar Wilhelm om framtida större försiktighet ifråga om politiska uttalanden kändes af kejsaren som en oförtjänt förödmjukelse och verkade kylande på hans förhållande till rikskanslären.

Om någon bitterhet kvarstått från denna tid ha hänsynen därtill dock fått vika inför de senaste månadernas allvarsdiga händelser och furst v. Bülow ha nu åter trätt i kejsarens och fäderneslandets tjänst som ambassadör i Rom för att på denna så utomordentligt viktiga post skydda sitt lands och dess bundsförvandters intressen mot den samlade attacken från ententemakternas sida.

FURST VON BÜLOW, FÖRRE RIKSKANSLÄREN, SOM MED HÄNSYN TILL DEN VANSKLIGA SITUATIONEN ÅTAGIT SIG DET MAKTPÅLIGGANDE UPPDRAGET SÄSOM AMBASSADÖR VID ITALIENSKA HOFVET.

EN 18-ÅRIG BELGISK SCOUT, dekorerad på slagfältet för utomordentlig spanartjänst. Föreslagen till hedersregionen.

GREFVINNAN STÉPHANIE LONYAY i den österrikiska sjukvårdens tjänst.

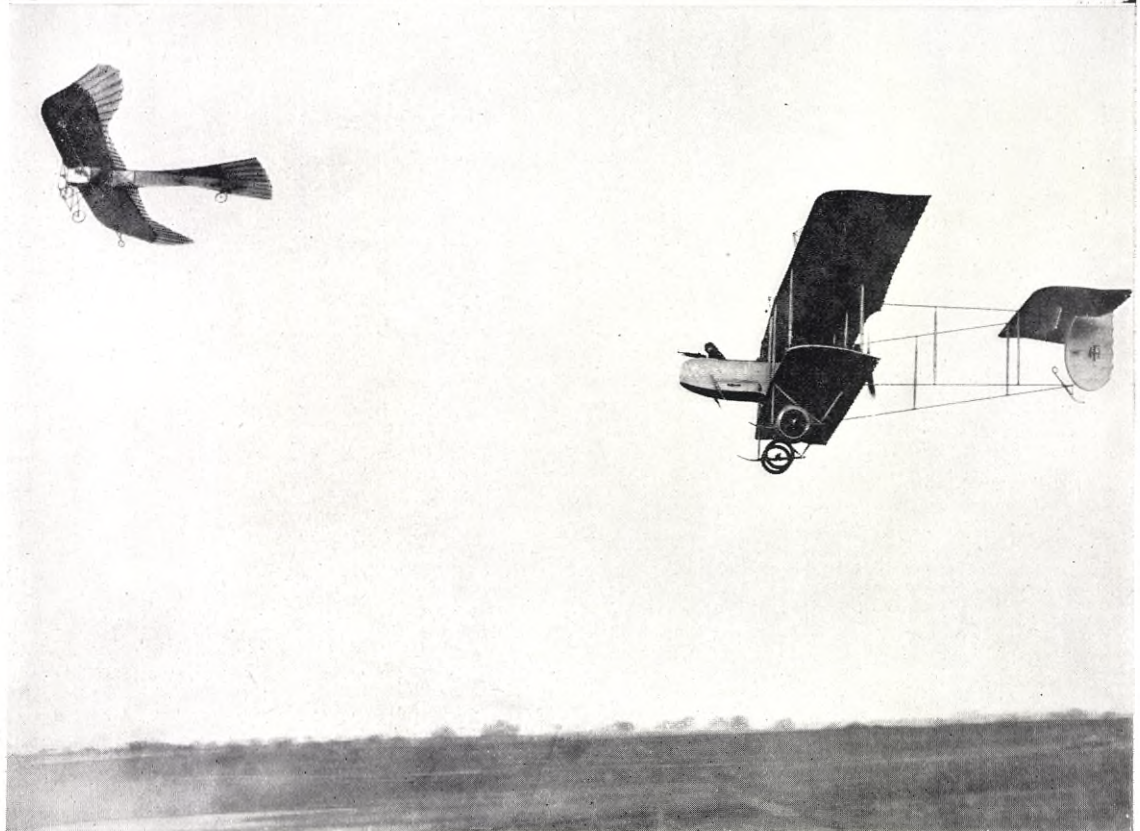

Kliché: Kem. A.-B. Bengt SJÖVERSPARRE, Sthlm.—Öb.

TYSK SOLDAT I VINTERUTRUSTNING.

KONUNG GEORG VID FRANSKA FRONTEN

Efter fotografier.

Klick! Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre, Sthm.-Öbg.

Öfverst: KONUNG GEORG UNDER BESÖK HOS SINA TRUPPER I FRANKRIKE
Nederst: EN TYSK "DUFVA" FÖRFÖLJES AF ETT FRANSKT AEROPLAN MED MITRALJÖS.

TURKISKA BILDER FÖR DAGEN.

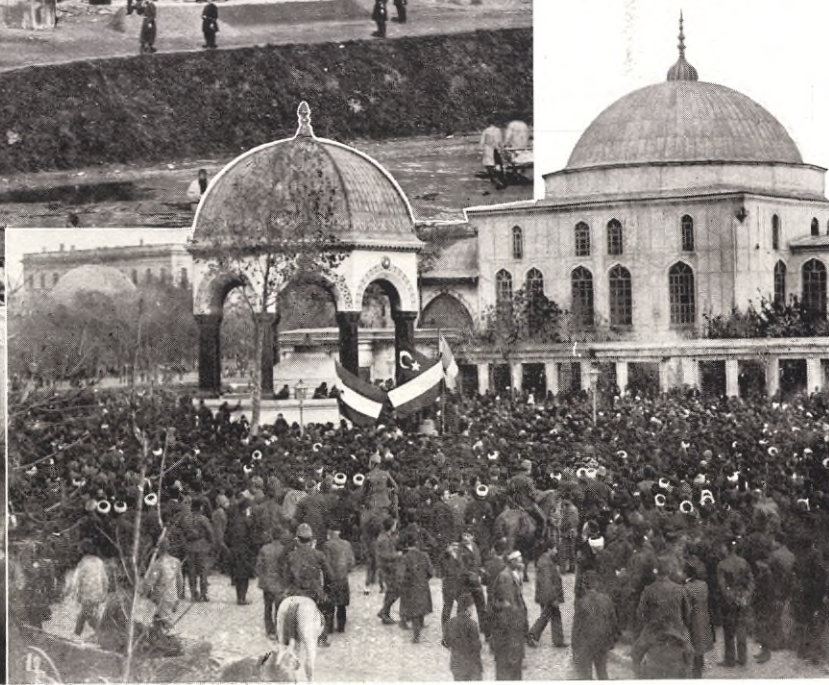
1. TURKIETS BEFÄSTNINGAR VID SVARTA HAFVET. Denna bild, liksom nedanstående insänd af en i landet bosatt svensk, visar batteriet Madjiar Kalé. T. v. synes en fläk af Svarta halvet

2. GATUEMONSTRATIONERNA I KONSTANTINOPEL: Hotel "Tokatlian" som fick alla fönsterrutor och en massa inventarier sönderslagna.

3. TYSKVÄNLIGA DEMONSTRATIONER VID KEJSARWILHELMSBRUNNEN I KONSTANTINOPEL.

Efter fotografier.

Källa: Kem, A.-B. Bengt Sjöberg, Slätt-004

I samband med det heliga krigets proklamerande ägde i Konstantinopel stora demonstrationer rum för islams vänner och bundsförvänder, Tyskland och Österrike-Ungern. Den största af dessa demonstrationer försiggick d. 13 nov. vid den af kejsar Wilhelm till minne af hans besök 1898 skänkta präktiga brunnen framför sultan Ahmeds moské. Sedan flera talare hyllat Tyskland och Österrike-Ungern, hvilkas vapenbragder väckt hänförelse i hela den islamitiska världen, drog det väldiga demonstrationståget genom de flaggprydda gatorna till Pera och bragte de tyska och österrikisk-ungerska legationerna en entusiastisk hyllning.

SUEZ-KANALEN.

Efter fotografi. Kuche: Drott. SILVERPARR.
PORT SAID. Transportfartyg
för engelska trupper.

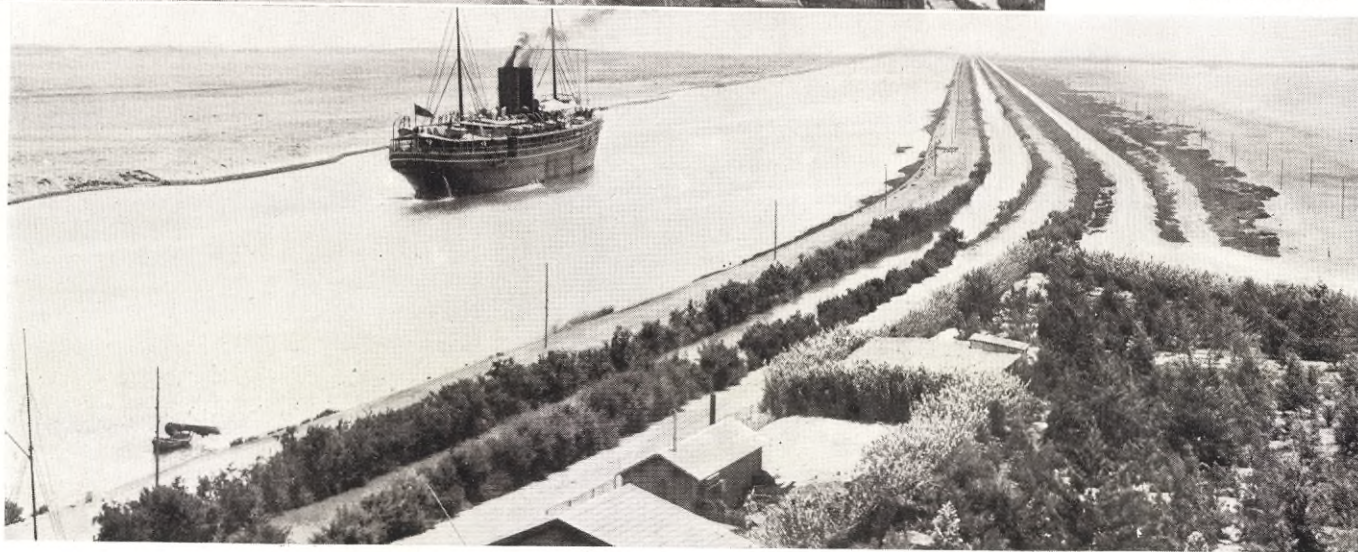
kring Krakau fortsatts. Från Wien uppgifves, att ryssarne hittills öfverallt i norr, öster och söder om Krakau under våldsamma strider blifvit tvingade till återtåg. I hvarje fall kan nederlaget vid Lodz näppligen ungå att få till följd, att belägringen af denna stad måste häfvas. Ungrarne ge till känna, att den ryska framstöten äfven i deras land häjdats.

Huru det förhåller sig med österrikarnes upprepade segerrapporter från Serbien, är däremot fortfarande tvifvelaktigt. »Times'» korrespondent med-

delar sålunda, att uppgifvandet af Belgrad gjort det möjligt för serberna att samla sina krafter på en koncentrerad, stark, front och att de därefter igångsatt en motoffensiv, den 8 december återtagit Valjevo samt alldeles krossat den tredje österrikiska armékåren. Möjligen stå de starka försök som uppenbarligen pågå i Sofia att draga Bulgarien öfver på de centraleuropeiska makternas sida, i sammanhang just med dessa österrikiska motgångar.

I god öfverensstämmelse med de ryska uppgifterna om en tysk truppkoncentration i Polen stå

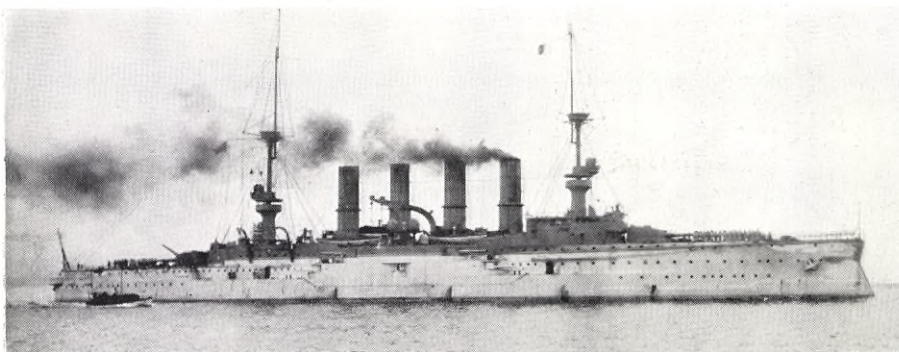
Fortf. å sid. 192.

EN VY ÖFVER KANALEN MED SAHARAÖKNEN.

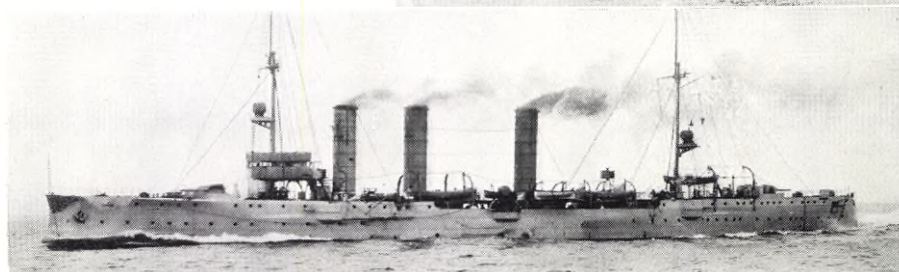
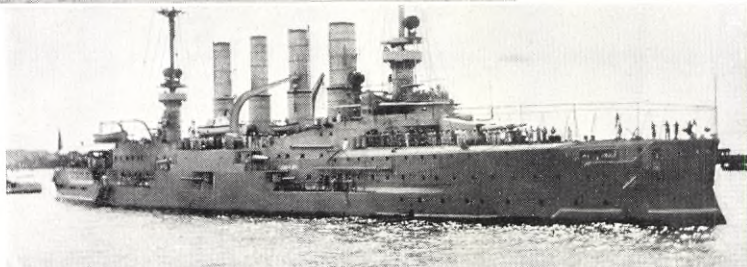

SJÖSLAGET VID FALKLANDSÖARNE.

DE AF EN STARK ENGELSK FLOTT-
ESKADER ANFALLNA OCH SÄNKTA
TYSKA KRYSSARNE:

1. "SCHARNHORST".
2. "GNEISENAU".
3. "NÜRNBERG".

Efter fotografier.

Den tyska flottan har i dagarne drabbats af en svår förlust, hvilken, utan att öfva något som helst inflytande på utgången af det tysk-engelska kriget, dock för det tyska folket innebär en den smärtsammaste motgång, hur väntad den än var.

Den från Chilesjöslaget bekanta segerrika tyska eskadern, bestående af pansarkryssarne "Scharnhorst" och "Gneisenau" samt kryssare "Leipzig", "Nürnberg" och "Dresden", hvilken efter ofvannämnda sjöstrid jagats af ett sjuttiofial fiendtliga krigsfartyg upphanns den 8 dec. vid Falklandsöarne, sydost om Patagonien, af en under amiral sir *Fredrick Sturdees* befäl stående engelsk eskader. Under den strid, som utspann sig mellan de båda fiendtliga styrkorna, skötes "Scharnhorst", som hissat amiral von Spees befälstecken, "Gneisenau", och "Leipzig" i sank medan "Dresden" och "Nürnberg" genom ilykt lyckades undkomma den engelska öfvermakten. Från de sänkta tyska fartygen räddades endast några få man. Den engelska eskadern, hvilken räk-

nade 38 fartyg af stor och snabbgående typ, uppgifves hafva lidit obetydlig materiell skada och förlorat endast sju man.

Enligt officiellt meddelande från London har efter ofvannämnda strid äfven "Nürnberg" skjutits i sank af den förföljande engelska eskadern. Jakten på "Dresden" fortsättes.

"Scharnhorst" och "Gneisenau", hvilka båda voro byggda år 1906 och mätte 11,600 tons, hade vardera en besättning på 764 man. "Leipzig" o. "Nürnberg" hade ett displacement af resp.

3,250 och 3,470 tons. Dresden, som mäter 3,650 tons är jämte den bekante djärfve äfventyrskryssaren "Karlsruhe" det enda tyska krigsfartyg hvars stäf ännu plöjer världshafven.

*

Enligt meddelande från England betraktar man där det *sydafrikanska upproret* som, praktiskt taget, slut sedan det nu lyckats engelsmännen att af dess förnämsta ledare tillfångataga de Wet och döda general Beyers. Den senare, ledare för upprorsrörelsen i Transvaal, blef under en nyligen utkämpad häftig strid vid Vaalfloden svårt sårad samt återfanns efter skärmytslingen som lik. Frihetshjältens död anses hafva befriat den engelska regeringen från ett tyngande bekymmer och meddelandet om händelsen har i England hälsats med om möjligt större tillfredsställelse än underrättelsen om de Wets tillfångatagande.

General Botha, som leder de engelska operationerna i Sydafrika, kommer nu, sedan upproret kufvats, att vända sina vapen mot tyska Sydvästafrika.

BOER-GENERALEN BEYERS, ledare af upprorsrörelsen i Transvaal, har omkommit under en strid vid Vaalfloden.

Foto Wiklund, Nässjö.

Klische: Bengt Silfversparre.

DEN NYA BANDELEN NÄSSJÖ—SÄFSJÖSTRÖM INVIGES I NÄSSJÖ DEN 11 DEC.

Nässjö—Säfsjöströms järnväg, som i dagarne fullbordats, invigdes och öppnades för trafik den 11 dec. Den nya järnvägen, hvilken mäter 95 km. i längd och genomlöper skogrika och delvis bördiga näj-

der, utgör en direkt förbindelse mellan Kalmarsund och södra stambanan. Nässjö—Säfsjöströms järnvägsaktiebolag, som byggt banan, konstituerades med ett aktiekapital af 2,581,960 kr., tecknade af intresserade kommuner och enskilda. Sedan halva anläggningskostnaden täckts genom teckningar erhöles statslån på ett motsvarande belopp. Järnvägsbygget, som påbörjades den 11 dec. 1911, har till entreprenör haft ing. J. Svensson i Hvetlaxda.

Text till bild å sid. 179.

Tysklands åtgärd att förklara trävaror för kontraband har medfört ett oerhördt kännbart afbräck i den för vårt lands ekonomi så viktiga trävaruhandteringen. Ett betydande antal svenska trälastade fartyg hafva uppbringats af tyska bevakningsfartyg och som god pris införts till tyska hamnar. Varnade af dessas öde hafva andra norrifran kommande med trä befraktade ångare icke vågat sig förbi Falsterbo, till hvars farvatten de tyska bevakningsfartygen särskildt förlagt sin verksamhet, utan sökt sig in till Trelleborg, i hvars hamn nu ett flertal af dem lagt sig till hvilat i afväntan på bättre tider.

Söndagen och måndagen den 6 o. 7 dec. inträffade utanför Mäntyluoto i Björneborgs skärgård ett par fruktansvärda minkatastrofer, som kostade den svenska handelsflottan tre dyrbara fartyg och förlusten af trettiofem sjömän. Den första dagen stötte, enligt meddelande till Sveabotaget, bolagets ångare "Luna" och Helsingborgsångaren "Everilda" på minor i nyssnämnda trakt, och gingo efter kort stund till botten. Bolaget som med en hel del ångare trafikerar linjen Stockholm—Raumo försökte omgedelbart att komma i förbindelse med dem af sina ångare, "Carl XV" och "Norra Sverige", som då redan afgått från Stockholm samt följde strax efter de förolyckade, för att söka stoppa dessa, innan de hann in i de minerade farvattnen. Trots de mest energiska försök misslyckades detta beträffande "Norra Sverige" som på måndagen följde "Luna's" och "Everilda's" öde och efter att ha stött på en mina gick till botten med man och allt inom loppet af ett par minuter. "Luna" som fördes af kapten A. Landergren och var byggd i Fredriksstad 1905 mätte 1,079,44 bruttoton. "Everilda" fördes af kapten C. E. Karstrup från Råå, mätte 1,387,84 bruttoton, samt är byggd i Whitby 1882. Den ägdes af Rederi-A-B. Hyperion. Medan de båda förra voro lastångare, var "Norra Sverige" passagererångare, ehuru den vid olyckstillfället icke hade några passagerare. Den fördes af kapten C. F. Wahlström, en af svenska fartygsbefälhavarekårens seniorer, mätte 723 registerton, samt var byggd i Gefle 1875. För nio år sedan undergick den emellertid en genomgripande reparation. — Det är ännu icke utredt, hur minorna kommit ut i det lilligt trafikerade farvattnet eller huruvida det är tyska eller ryska minor, som vållat den hemska olyckan ehuru de allmänt antages vara tyska.

MEDDELANDE

till H. 8. D:s Medarbetare.

Skönlitterära bidrag,

hvilka städe i tur och ordning snarast granskas, HONORERAS OMEDELBART EFTER ANTAGANDE eller returneras i motsatt fall derest 20 öre porto ädförlit manuskript :: :: :: ::

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG

Redaktionen.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

ANDERS LJUNGHOF. Stud.-ex. 69, prestv. 74, kyrkoh. 81, i Ausås 93, e. o. K. hofpred. 01, kontr.-prost i S. Åsbo 09. Led. af den rådgiv. granskingsnämnden v. bibelkomm. öfverarb. af sin proföversätt. af N. Test. 09—12.

HALMAR ÅKERHJELM. U-löjtn. v. N. Skån. inf. reg. 63, bevistade ss. sek.-löjtn. i danska armén dansk-tyska kriget 64 o. deltog i slaget v. Als, löjtn. v. N. Skån. infanterireg. 70, v. Gotl. nat. bev. 71, afsk. ur krigstj. s. å. Disponent på Lohikoski pappersbruk i Finland 71—79, löjtn. i armén 80, landtmät.-ex. 85, just. 87, kap. i armén 91, v. Vendes trängbat. 94, v. A. Göta trängkår 02, i res. 05—09, major i res. 05. Justerare i Skarab. län 11. Erhöll v. veteranernas 50-årsjubileum i Köpenhamn dannebrogsmännens hederstecken.

WILLIAM HAMILTON. U-löjtn. v. Svea lifig. 75, major v. Upl. inf.-reg. 01, öfv.-löjtn. v. Dalreg. 04, öfverste o. chef i Västernorr. reg. 07—08, öfverste i VI arméfördeln. reserv 08.

PEHR HASSELROT. F. 61, u-löjtn. v. Kronob. reg. 80, löjtn. v. Genstab. 90, öfv.-löjtn. der. 03, afd.-chef i kommunikationsafd. i Genstab. 1900 och v. militärstatist. afd. 04. Öfverste o. chef i Västman. reg. 06 i dagarne utn. generalmajor i armén o. chef i II arméfördeln. Till efterträdare såsom öfverste o. chef i Västman. reg. är samtidigt utn. öfversten i armén, G. R. J. ÅKERMAN, f. 68. (Se biografi o. helsid. portr. årg. XV:47).

SAM BOLLING. F. 66, u-löjtn. v. Göta art.-reg. 88, löjtn. v. Karlskrona art.-kår 94, kap. v. Kustart. 01, stabchef h. chefen i Kustart. 02—07, major der 05, öfv.-löjtn. o. kommandant af Älfsborgs fästn. 08, i dagarne utn. t. öfverste v. Kustart. o. chef i Karlskrona kustart.-reg. 04. i Göteborg. friv. motorbåtsfören. v. ordf. i fören. f. Göteborgs fasta försv. Ordf. i komm.-nämnd.

CARL ARCADIVS Stud.-ex. 69, fil. dr. 84. Förestånd. i Göteborg o. Bohus läns folkhögskol. 76, lektor v. Växjö h. allm. lärov. 85, rektor v. Växjö folkskolesem. 90. Folkskoleinsp. 93—04; censor v. aig.-ex. fr. småskolesem. i Växjö 92, Hvetlanda 97—99, Ronneby 10. Tillkallad sakkunnig för utredn. inom Eckles.-dep. o. i folkundervisn.-komm. vid olika tillf. Tf. led. af folkskoleöfverstyr. 14. Förf. af hist. o. pedagog. uppsatser. Led. af stadsfullm. i Växjö 93—12, af helsov.-nämnden sedan 95, fattigv.-styr. 98—05, ordf. i folkskolestyr. sedan 11, i tekn. yrkesskolans sedan 01, led. af styr. i förskolan f. blinda sedan 93. Led. af styr. i länets sparbank.

VALFRID LINDGREN. Stud.-ex. 79, fil. lic. 89, fil. dr. 90, docent s. å., lektor i Hermösand 90, i Gefle 95, rektor i Umeå 01. Stadsfullm. i Umeå 11, ordf. i tax.-nämnden sedan 06. V. ordf. i styr. f. element.-lärov. f. fil. led. af styr. i länets uppfostr.-anst. f. sinnesslöa barn, i folkhögsk. i Degerfors, i folkhögskolefören.

FELIX KÖRLING. Ex. fr. Musikkonserv. 86, org. o. musiklär. v. allm. lärov. i Halmstad 90. Komp. af sänger, marskvartetter m. m., förf. o. komp. operetten "Guldgruvan" (gifven å Oscarsteatern), folksångspelet "Egna torvan". Sångförf. i Hallands o. Kristianstads läns sängarförbund.

GUSTAF BRUNDIN. Stud.-ex. 76, kansliex. 82, länsman i By 88, häradsskrifvare i Övan Siljans fögd. 98. På sin tid ordf. eller v. ordf. i komm.-stämma, omb.-man i Köpmannafören. Led. af styr. i Örsa—Härjedalens jernv.-a.-b., dess v. ordf. samt verkst. direktör. Ordf. i pens.-nämnden.

Till H. 8. D:s Kvartalsprenumeranter!

Förnya

Kvartalsprenumerationen

i god tid före jul så att tidningen må erhållas UTAN AFBROTT.

Exp. af Hvar 8 Dag.

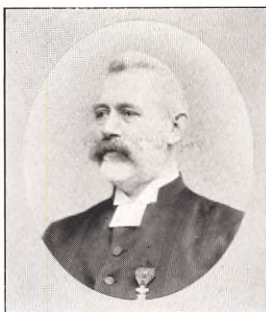

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å föreg. o. nästa sida.

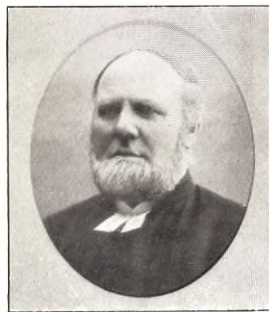
N. J. LÖNNERBLAD.
F d. Kontr.-prost. Kyrkoherde.
Bellefors. 80 år 18 Dec.

F. K. G. MEIJER.
Kontr.-prost. Kyrkoherde.
Hammarlöf. 75 år 15 Dec.

A. H:SON LJUNGHOFF.
Kontr.-prost. Hofpredikant.
Spannarp. 70 år 21 Dec.*

S. MELIN.
Kontr.-prost Kyrkoherde.
Vartofta. 65 år 9 Dec.

S. H. V. K. ÅKERHIEM.
Friherre Major — Mullsjö.
70 år 20 Dec.*

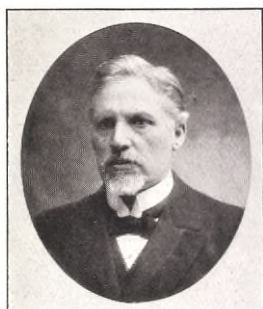
H. W. HAMILTON.
Grefve. Öfverste. — Stock-
holm. 60 år 12 Dec.*

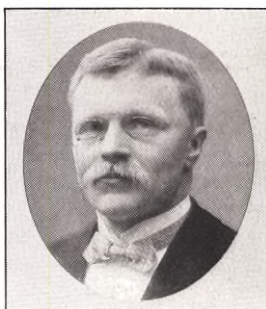
P. R. HASSELROT.
Nyutnämnd Generalmajor o.
arméfördeln.-chef.*

S. T. R. BOLLING.
Nyutnämnd Öfverste v. Kust-
artilleriet.*

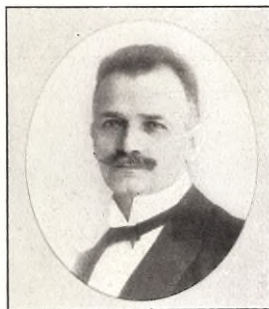
C. O. ARCADIUS.
Rektor. Fil. d.r. — Växiö.
65 år 20 Dec.*

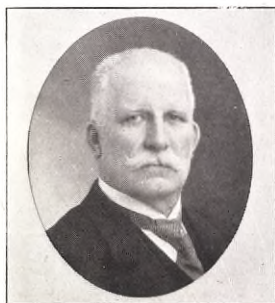
J. V. LINDGREN.
Rektor. — Umeå
55 år 19 Dec.*

H. GAHN.
Distr.-läkare. — Stockholm.
50 år 29 Nov.

J. F. A. KÖRLING.
Musikdirektör — Halmstad.
50 år 17 Dec.*

J. G. BRUNDIN.
Häradsskrifvare. — Orsa.
60 år 9 Dec.*

A. E. V. LAGERCRANTZ
V. Häradshöfding. — Stock-
holm. 50 år 27 Nov.*

J. L. LODÉN.
V. Häradshöfd. Advokat.
Storängen. 50 år 5 Dec.

K. J. STENSTRÖM.
Hofrättsråd. — Stockholm.
45 år 14 Dec.*

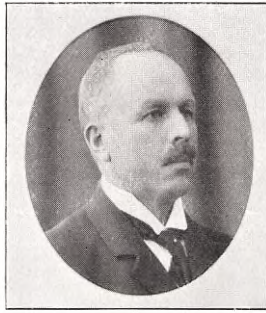

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data här nedan.

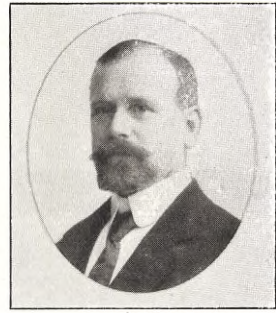
P. H. ANDERSSON.
Handlande. — *Hernösand.*
65 år 16 Dec.*

J. BRODÉN.
Bankdirektör. — *Sköfde.*
60 år 22 Dec.*

A. K. BERGQVIST.
Bankdirektör. — *Herrljunga.*
60 år 11 Dec.*

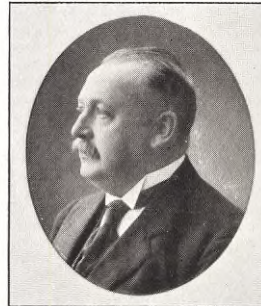
L. A. ODENCRANTZ.
Bankdirektör. — *Stockholm.*
50 år 10 Dec.

A. E. PETTERSSON.
Grosshandlande — *Stockholm.*
50 år 5 Dec.*

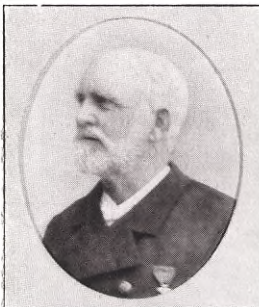
H. SANDELIN.
Grosshandlande — *Gefle.*
50 år 25 Nov.*

S. ERICSSON.
Civilingenjör — *Stockholm.*
50 år 12 Dec.*

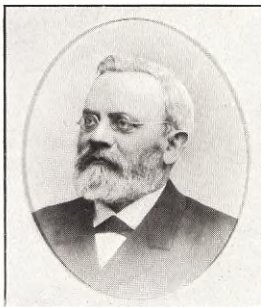
E. PETERSSON.
Bokhandlande. — *Trollhättan.*
50 år 12 Dec.*

F. J. JEPSON †.
F. d. Hamnkapt. — Helsingborg.
F. 30. † 5 Dec.*

P. NORBERG †.
Hemmansägare. — Furudalen.
F. 38. † 20 Nov.*

S. LAMPA †.
Professor. — Stockholm.
F. 39. † 2 Dec.*

C. R. C. C. VON ESSEN †.
F. d. Trafikchef. — Lärje.
F. 48. † 26 Nov.*

ELIAS LAGERCRANTZ. Stud.-ex. 82, hoir.-ex. 88, v. häradshöfd. 92, inneh. 95—05 förordn. inom Eckles.-dep. såsom amanuens, kanslisekr. o. byråchef. Sekr. i Stockholms stads brandförsäkr.-kontor. Led. af stadsfullm. sedan 08, led. af helsöv.-nämnden o. lönenämnden (ordf.), v. ordf. i iriv. skytterör.

KARL STENSTRÖM. Stud.-ex. 87, hoir.-ex. 91, jur. kand. 97, aman. i Eckles.-dep., e. o. tj.-man i Gen. poststyr. 1900, ass. i Sv. hoir. 07, hoir.-råd 10, Konsult. statsråd 11 t. mars 14. Derefter återinträd. i tjänstgi. v. Sv. hoir.

HARALD ANDERSSON. Inneh. jernvaruaffär i Hernösand. Mångårig stadsfullm., led. af skolråd, Lasarettis- o. hospitalsdirektionerna, skattmästare i länets förening m. tuberkulos. Ord. i styr. f. Riksbankens afd.-kontor.

JOSEF BRODÉN. Stud.-ex. 74, anst. v. Skarab. läns ensk. bank i Sköfde s. å, kamr. 80, led. af styr. o. verkst. dir. f. afd.-kontoret i Stockholm 02—10, led. af centralstyr. 03, bankens verkst. dir. sedan sistn. år. På sin tid led. af stadsfullm. i Sköfde.

ALFRED BERGQVIST. Verkst. dir. o. styr.-ordf. f. Ensk. bankens i Vänersoorg afd.-kontor i Herrljunga. V. ordf. i komm.-nämnden, brandchef.

AUGUST PETTERSSON. Övertog på sin tid manufakturfirman Nachmansson & Ericson i Stockholm. Sedan 11 verkst. dir. f. a.-b. Sturemagasinet. Led. af Grosshand.-soc 98.

HERMAN SANDELIN. Egare af Choklad- o. konf.-fabr. Freja i Gefle. Led. af styr. f. Gefle köpm.-fören. Gefle verkstads o. gjut. a.-b. Stads-

fullmäktig, led. af Hand.-kamm. o. dess arbetsutsk., led. af Handels o. sjöf.-nämnden, led. af styr. i Ad. Granes sjukhem.

STEN ERICSSON. Afg.-ex. fr. Tekn. högsk. 85, etabl. maskinaffär 93, övergick t. maskinförsäkr.-afd. h. försäkr. a.-b. Hansa såsom konsult. ing. o. inspektör.

EDUARD PETERSSON. Inneh. bokhandel i Trollhättan. Ord. i Sortimentsbokf.-fören. västra krets. Led. af kyrkoråd, stadskomm. o. af styr. f. Samskolan

FRANS JEPSON †. Fartygsbeih. 53, etabl. skeppslovn-affär i Helsingborg 62, hamnkapt. der 80—05. På sin tid led. af stadsfullm. o. drätselkamm. samt af sjömanshusdir., brandchef. Styr.-led. i sparbanken o. Helsingborgs int. gar. a.-b. Led. af handels- o. sjöf.-nämnden.

PER NORDBERG †. Hemmansägare i Tännäs. Komm. ordf., häradshövding o. landstingsman, kretsordf. i Hushålln.-sällsk. Led. af Riksd. A. K. 91—02.

SVEN LAMPA †. Egnade sig åt jordbruk o. var en synnerligen intresserad insektkännare. Överflyttade 87 t. Stockholm ss praktisk entomolog v. Landtr.-akad. Vid upprättandet af Statens entomolog. anst. 97 blef han förestånd. i denna o. kvarstod t. 09. Vetenskapl. för.

REINHOLD VON ESSEN †. Stat. skr. f. Stat. jernv. 65—74, stat.-insp 75—80, trafikchef v. olika skånska jernv. senast v. Malmö—Kontinenten 98—08, Trälleborg—Rydsgård 90—11 och Hvellinge—Skanör—Falsterbo 04—11. Led. af komm. ang. ångfärjeförbind. Malmö—Warnemünde 99. Led. af dir. ö. Ensk. jernv. pens.-kassa 96, v. ordf. 07—11.

CZENSTOCHAU.

Under den våldsamma kamp, som den senaste tiden rasat i Polen hafva bland de häftigast omstridda platserna varit *Czenstochau* och *Lodz*.

Den förra platsen, en stad i polska guvernementet Piotrkov, har som förnämsta sevärighet ett kloster, hvilket

till fullständigt återtag. Jämte staden föll ett enormt krigsbyte i segrarnes händer.

Staden, tidigare en helt obetydlig plats, har tack vare en kraftig industriell utveckling till stor del under tysk ledning och med

betraktas som de slaviska landens främsta vallfärdsort och ärligen mottager tiotusentals pilgrimer. Klostret, på sin tid starkt befästadt, omnämnes äfven i vårt lands krigshistoria, i det att detsamma tvänne gånger — åren 1655 och 1704 — belägrats af svenska trupper, första gången af en här på 10,000 man under Karl X Gustaf. Klostret motstod framgångsrikt båda belägringarne.

Lodz, en af Polens största och mest betydande städer, intogs den 6 dec. af tyskarne sedan de ryska trupperna tvingats

1. TYSKA TRUPPER VID JÄRNVÄGSSTATIONEN. — 2. DET BERÖMDA KLOSTRET. — 3. GATUBILD.

SLAGET VID LODZ.

segrarne, har redan tysk förvaltning införts.

1. TYSKA AMMUNITIONS-KOLONNER GÅ ÖFVER DEN IS-BELAGDA WARTHE.

HYLSORNA EFTER I SLAGET FÖRBRUKAD AMMUNITION.

H. 8. D:s prenumeranter i Stockholm

behagade vid prenumeration hänvända sig till Bokhandeln eller till Hvar 8 Dags distribution, Appelbergsgatan 58 B, då tidningen fritt hembäres. Rikst. Norrm. 585. Allm. tel. 20968.

stöd af tyskt kapital hastigt tillväxt i storlek och räknar nu öfver 400,000 invånare, af hvilka ungefär 40 proc. äro af tysk nationalitet. I den erötrade staden, hvars befolkning med entusiasm hälsade de tyska

Efter fotografier.

3. EFTER SLAGET: TILLFÅNGATAGNA RYSSAR.

Kliché: Bengt Silfverman

EN RYTTARBILD FRÅN POLEN.

Speter fotograf.

Klithö: Kem. A.-B. *Dringt Silfversvarre, Sthlm. Gbg.*

Som synes är vår bild tagen allra senaste tid: snön vittnar härom.

Forts. fr sid. 185.

de rapporter, som under veckan ingått från de *fransk-belgiska* krigsskådeplatserna. Striderna ha fortfarande, men den tyska offensiven synes ha varit mattare och de allierade ha uppenbarligen vunnit någon, om än obetydlig terräng.

Franska aviatörer ha kastat bomber mot de tyska luftskeppshallarne i Freiburg im Breisgau.

Den händelse, som under veckan tilldragit sig största uppmärksamheten är emellertid *sjöslaget vid Falklandsöarne* den 8 december vid hvilket de tyska pansarkryssarne "Scharnhorst" och "Gneisenau" samt kryssaren "Leipzig" skötes i sank af en brittisk eskader under amiralen, sir Fredrick Sturdees befäl. De återstående fartygen i den tyska eskadern "Dresden" och "Nürnberg" flydde, men förföljdes, hvarvid äfven det sistnämnda sänktes. Den brittiska segern är af betydelse äfven för den neutrala världshandeln, då faran för uppbringningar därigenom väsentligt minskats.

I de *nordiska farvattnen* har minutläggning i farvattnen norr om Åland, — vid Mäntyluoto — efter allt att döma värkställd från tysk sida, haft till följd icke blott förlusten af tre svenska ångare "Luna", "Everilda" och "Norra Sverige", utan ock offret af 37 svenska människolif. Harmen häröfver är i vårt land desto större och mera berättigad, som det synes svårt att militärt motivera minutläggningen och det i hvar e fall bort kunna krävas, att det svenska rederiet underrättats om de faror, som vore förenade med ett fortsatt upprätthållande af routen i fråga.

Påfven har hemställt till de krigförande att åtminstone respektera julens frid. Kanske är också tiden för fredsunderhandlingars upptagande närmare än hvad man föreställer sig. Det bör småningom gå upp för de stridande, att ingendera parten är i stånd att genomföra de hotelser om motpartens fullständiga krossande, som lättfärdigt togos i munnen vid krigets öppnande. De ryska motgångarna bör ha verkat afkylande på ententemakternas förhoppningar i denna riktning, medan å andra sidan det bör ha gått upp för Tyskland och Österrike-Ungarn, att Italien icke kan tillåta uppkomsten af ett germansk världsimperium i centraleuropa med en turkisk filial vid den del af Medelhafvet, hvilket detta land betraktar som sin särskilda intressesfer. Insikten om omöjligheten att genom en fortsatt strid vinna väsentliga bestående resultat, skall helt visst värka mäktigt fredsfrämjande, och denna insikt torde bli klarare för hvarje dag. I själva verket har det låtit sig läsa mellan raderna, att Österrike låtit komma till Serbiens kännedom, att det nu anser tiden för fredsunderhandlingars inledande vara inne. Gymnasisten Princip's död är alltså nu hämnadt! Det har varit en för mänskligheten dyrbar hämd, hvars värde äfven för Österrike-Ungern torde vara mer än tvifvelaktigt.

INNEHÅLL: Författarinnan Ellen Key (biografi och helseporträtt). — Konungen inspekterar garnisonstrupper i Stockholm. — Svenska ångare borrade i sank i finska skärgården. — Nässjö-Säfsjöströms järnväg invigd. — Världskriget i ord och bild. — Bilder till den svenska och utländska dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.